

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 03/L- 087

O JAVNIM PREDUZEĆIMA

Skupština Republike Kosova,

Na osnovu člana 65.(1) Ustava Republike Kosova;

U cilju uspostavljanja zakonskog okvira koji uređuje vršenje vlasničkih prava u javnim preduzećima;

U cilju obezbeđivanja korporacijskog upravljanja javnih preduzeća u skladu sa međunarodno priznatim principima o korporacijskom upravljanju za preduzeća koja su u javnom vlasništvu; i

Radi uspostavljanja efikasnog izveštavanja i odgovornih mera za olakšavanje odgovarajućeg nadzora nad delatnostima javnih preduzeća;

Usvaja

Glava 1.
Uvodne Odredbe

Član 1.
Područje Primene

1.1 Ovaj zakon obezbeđuje zakonski okvir u vezi sa vlasništvom Javnih Preduzeća i za njihovo korporacijskog upravljanje u skladu sa međunarodno priznatim principima korporacijskog upravljanje javnih preduzeća.

1.2 Druge odredbe Kosovkog zakona – uključujući, ali ne ograničavajući se na - Zakon o Poslovnim Društvima - koji uređuje deoničarska društva, njihove direktore, njihovo rukovodstvo, njihove deoničare i prava i obaveze svakog od njih, u potpunosti će se primeniti na JP, njihove direktore, njihovo rukovodstvo i njihove deoničare izuzev ako ovaj zakon posebno i izričito ne pripisuje drugačije.

Član 2. **Definicije i Reference**

2.1 U cilju tumačenja i primene ovog zakona, sleći definisani izrazi - uvek kada su korišćeni u ovom zakonu - imaće dolenađeno značenje izuzev ukoliko kontekst u kojem se taj izraz pojavljuje jasno navodi na drugačije značenje:

“Filiala” u odnosu na JP, znači i uključuje sledeće: (i) svako drugo JP, (ii) svako preduzeće koje je kontrolisano ili koja je 50% u vlasništvu, posredno ili neposredno u tpm JP ili bilo kokem drugom JP; i (iii) svaki entitet ili preduzeće koje, posredno ili neposredno, upravlja sa jednim JP ili ima 50% ili više deonica ili drugih vlasničkih interesa u jednom JP.

“Komisija za Reviziju” ima značenje koje je utvrđeno u Članu 24 ovog zakona.

„ Bord direktora“ znaci bord direktora JP-a kao sto je utvrđeno zakonom o Trgovackim Drustvima.

“Centralno JP” znači i uključuje svako JP koja je opisana u Članu 3.1 ovog zakona.

“Kontrola” znači, u odnosu na jedno preduzeće, držanje većinskih akcija sa pravom glasa (ili odgovarajućeg instrumenta) u tom preduzeću, ili sposobnost da izvršava – bilo posredno ili neposredno, pomoću drugih osoba, ili u saradnji sa drugim osobama; bilo pojedinačno ili zajedno sa drugim osobama; i putem glasanja ili ugovornih prava, ili na drugi način – dominantan uticaj nad odlučujućim odlukama koje su u nadležnosti sednice deoničara (ili drugog najvišeg organa za donošenje odluka)

„Direktor“ znaci svaki clan borda direktora JP-a.

“Finansijski Interes” znači svaki odnos, uključujući, ali ne ograničavajući se na bilo koji vlasnički interes, koji drži bilo koje odgovarajuće lice ili bilo koje lice koje je u četvrtom stepenu srođstva (svaki stepen označava broj porodičnog odnosa – kao što je brak ili roditelj – koje povezuje jedno lice sa drugi licem, računajući uzlazno od prvog lica pa sve do prvog zajedničkog naslednika i silazeći prema drugom licu; na primer, dva brata su u drugom stepenu srođstva, i dva prva rođaka su u četvrtom stepenu srođstva), ili bliže, srođnici ove osobe.

“Vlada” znači Vladu Republike Kosova.

“Vladina Komisija za Privatizaciju” ima značenje koje je utvrđeno u Članu 9.2.

“Lokalno JP” znači i uključuje svako JP opisano u Član 3.2 ovog zakona.

“Ministar” znači Ministar Ekonomije i Finansija.

“Ministarstvo” znači Ministarstvo Ekonomije i Finansija.

“Opština” ima značenje koje je propisano u Zakonu o Lokalnoj Samoupravi.

“Opštinska Komisija Deoničara” ima značenje koje je propisano u Članu 5.2.

“Stalni Sekretar” znači Stalni Sekretar u Uredu Premijera.

“Javno Preduzeće” ili “JP” je opšti naziv koji znači i uključuje svako preduzeće koje je označeno u dodatku koji je priložen u ovom zakonu, uključujući svaku modifikaciju ovog spiska koja je uradjena od Vlade prema Članu 3.4.

“ Jedinica za Politike i Nadzor JP” ima značenje koje je utvrđeno u Članu 37.

“Savetodavna Komisija” znači komisija koja je uspostavljena od Stalnog Sekretara u Uredu Premijera u skladu sa Članom 15.2.

“Transakcije sa Srodnim Strankama” znači svaka transakcija, bilo koje prirode, posredstvom čega JP stiče ili prenosi, na bilo koji način, robu ili usluge od, ili na, bilo koje fizičko ili pravno lice koje je (svaka “Srodna Stranka”):

- a) jedna Filijala JP;
- b) jedan deoničar JP ili bilo koje njegove Filijale koja drži više od petnaest procenata (15%) glasačkog prava;
- c) u toku tri (3) zadnje godine bio Kontrolni deoničar JP;
- d) bio direktor, službenik ili viši rukovodioc JP ili bilo koje njegove Filijale u zadnjih pet (5) godina;
- e) poslovni saradnik sa JP ili sa bilo kojom njegovom Filijalom, ili je direktor jedne Filijale, službenik ili viši rukovodioc ovog preduzetništva;
- f) jedno zajedničko ulaganje u kojem JP ili bilo koja njegova Filijala je ulagač, direktor, službenik ili viši rukovodioc ovog zajedničkog ulaganja/preduzetništva;
- g) u trećem stepenu, ili je bliži, u srodstvu sa bilo kojim fizičkim licem koji spada u gorepomenutim kategorijama; ili
- h) jedno poslovno društvo ili pravno lice koje je pod upravljanjem ili je pod značajnim uticajem bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica koji spada u gorepomenutim kategorijama.

“Javni autoritet” znači svako od sledećeg: (i) svaki javni organ, autoritet ili agenciju koja vrši – na osnovu jednog zakonskog ovlašćenja ili prema jednom ovlašćenju iz osnovnog normativnog akta - izvršnu, zakonodavnu, regulativnu, administrativnu ili sudsku vlast, i obuhvata (ii) svako odeljenje ili druge jedinice ili pod-jedinice ovog javnog organa ili autoiteta.

„Izabrana komisija“ znaci izabrana komisisja ministara, predvidjena clanom 5.1.

“Deoničar” znači (i) za Centralno JP, Republiku Kosova, i (ii) za JP, svaku opštinu koja ima deonice u njoj.

2.2 Izuzev ako kontekst jasno zahteva drugačije tumačenje, bilo koje reference u ovom zakonu za druge zakone, uredbe ili podzakonske akte, ili bilo koje specifične odredbe u vezi s tim, tumačiće se kao i uključiće bilo koju i sve izmene i dopune u vezi s tim. Ako je ovaj zakon, uredba ili podnormativni akt ukinut i zamenjen sa naslednim zakonodavstvom koje uređuje isto pitanje, ova referenca tumačiće kao značenje ovog naslednog zakonodavstva i, ako je primeljivo, analogno sa odredbama u vezi s tim.

2.3 Reči bilo kog roda koje su korišćene u ovom zakonu uključuju bilo koji drugi rod, a za reči u jednini smatraće se da uključuju množinu, i da množina uključuje jedninu.

Član 3. Vlasništvo

3.1 Sva preduzeća koja su naznačena u Dodatku 1 ovog zakona su Centralna JP. Svako Centralno JP biće u vlasništvu Republike Kosova.

3.2 Sva preduzeća koja su naznačena u Dodatku 2 ovog zakona smatraće se kao Lokalno JP. Sva Lokalna JP su u vlasništvu opštine ili opština koja su naznačena u Dodatku 2, i procenat vlasništva svake opštine biće kao što je naznačeno u Dodatku 2.

3.3 bez obzira na ograničenja u Članu 3.4, Vlada je ovlašćena i obavezna za izmenu ovih dodataka prema potrebi i da doda i propisno klasifikuje svako preduzeće za koju je valjano utvrđeno da je 50% ili više, direktno ili indirektno, u sveukupnom javnom vlasništvu Republike Kosova i/ili jedne ili više javnih autoriteta Republike Kosova ako ovo preduzeće do sada nije uvršteno u ovim dodacima. Ako preduzeće koje je ovako identifikovano pruža usluge bilo za manje od tri (3) opštine ili iz oblasti prikupljanja otpada ovo preduzeće će biti Lokalno JP, u suprotnom će se smatrati kao Centralno JP. Lokalno JP koje je identifikovano na ovaj način biće u vlasništvu opštine ili opština u kojima ovo preduzeće pruža svoje usluge u vremenu kada je identifikovano kao Lokalno JP. Ako ovo Lokalno JP pruža usluge za više od jedne opštine, procenat vlasništva svake opštine biće jednak sa sa procentom registrovanih potrošača ovog Lokalnog JP u toj opštini. Ovaj procenat utvrdiće se od Vlade u roku od trideset (30) dana posle njegove identifikacije u skladu sa zadnjim službenim podacima koji su na raspolaganju za ovo Lokalno JP i o lokaciji njegovih registrovanih potrošača.

3.4 Jedno preduzeće se neće dodati ovom dodatku ako Zakon o Agenciji za Privatizaciju Kosova stavi ovo preduzeće i/ili bilo koji vlasnički interes u tome pod administrativnim ovlašćenjem Agencije za Privatizaciju Kosova, ili ako je dotično preduzeće je prethodno bilo pod administrativnim ovlašćenjem Kosovske Agencije Poverenja kao društveno preduzeće.

Član 4. Organizacija; Deonice

4.1 Svako JP će biti organizovano kao deoničarsko društvo prema važećem zakonu o Poslovnim Društvima.

4.2 Ako JP nije organizovano kao deoničarsko društvo na datum stupanja na snagu ovog zakona, njegov vlasnik(ci) je obavezan da obavi ovu organizaciju u roku od sto pedeset (150) dana posle ovog datuma. Ako vlasnik(ci) propusti da obavi ovu organizaciju u ovom vremenskom roku, Ministar će biti ovlašćen da izvrši ovu organizaciju umesto njih; u ovom slučaju Ministar će, na osnovu ovlašćenja ovog zakona, biti zakoniti zastupnik vlasnika koji ima ovlašćenje da preuzima sve potrebne mere za obavljanje ove

organizacije. Ako jedno JP je Lokalno JP, Ministar će vršiti ovo ovlašćenje jedino nakon konsultacije sa Vladom i predsednicima dotičnih opština.

4.3 Sav vlasnički interes u JP će biti predstavljen putem deonica, i sve ove deonice treba da budu registrovane.

4.4 Jedinica za Politike i Nadzor JP u Ministarstvu će biti staratelj svih fizičkih uverenja koji predstavljaju deonice u JP, koje su u vlasništvu Republike Kosova ili bilo kojeg javnog autoriteta.

Član 5. Vršenje Deoničarskih Prava

5.1 Vlada ima isključivu nadležnost za izvršavanja deoničarskih prava u Republici Kosova u Centralno JP. Vlada će doneti odluku u vezi sa ovim pitanjem običnom većinom glasova. U cilju pripreme rasprave u Vladi, jedna komisija koja je izabrana od Ministarstava podneće predloge i primedbe u vezi sa ovim pitanjima. Pomoćno zakonodavstvo koje će se doneti prema Članu 42 utvrdiće pravila o postupku u vezi sa radom ove komisije. Ova komisija će u svom sastavu uvek imati Ministra Ekonomije i Finansija, Ministarstvo za Energije i Rudarstva; Ministra Trgovine i Industrije, Ministra Transporta, Pošte i Telekomunikacija, Ministra Sredine i Prostornog Planiranja. Vladine odluke izvršiće se od Ministra, koji je ovlašćen da deluje u ime Republike Kosova i koji treba da preduzima radnje u skladu sa Zakonom o Poslovnim Društvima.

5.2 Kada je opština deoničar Lokalno JP, njena deoničarska prava će se biti vršena od Opštinske Komisija Deoničara, koju čine (i) jedan član koji je imenovan od predsednika opštine i (ii) dva druga člana koji će biti imenovani od Opštinske Skupštine. Za ovu namenu, Opštinska Komisija Deoničara vršiće sva dotična deoničarska prava na isti način. Svaka Opštinska Komisija Deoničara imaće pravo da preduzima radnje u ime dotične Opštine i iste radnje će obavljati u skladu sa Zakonom o Poslovnin Društvima, Svaka Opštinska Komisija Deoničara putem proste većine glasanja, odlučiti kako će obavljati opštinska deoničarska prava o svakom odrđenom pitanju.

Član 6. Usvajanje i Otkrivanje Vlasničke Politike

6.1 Vlada će pripremiti i doneti, u roku od devetdeset (90) dana, nakon stupanja na snagu ovog zakona, jednu vlasničku politiku koja predstravlja opšte ciljeve Republike Kosova u vezi sa vlasništvom Centralnog JP, uključujući - ako Vlada želi – njene strateške smernice o razvoju poslovnih delatnosti ovih JP, i njenu ulogu u korporativnom upravljanju sa Centralnim JP. Ova vlasnička politika treba da bude u skladu sa odredbama ovog zakona i sa drugim primeljivim zakonskim odredbama na Kosovu. Ova vlasnička politika treba takodje da sadrži detaljne odredbe o njegovoj primeni.

6.2 U roku od sto dvadeset (120) dana nakon stupanja na snagu ovog zakona, Opštinska Komisija Deoničara svake opštine pripremiće i doneće jednu vlasničku politiku koja će predstavljati opšte ciljeve opštine u vezi sa vlasništvom Lokalnih JP kao i njenu ulogu u korporativnom upravljanju Lokalnih JP. Ova vlasnička politika treba da bude u skladu sa odredbama ovog zakona i sa drugim primeljivim zakonskim odredbama na Kosovu. Ova vlasnička politika treba takodje da sadrži detaljne odredbe o njenoj primeni. Ako više od jedne opštine raspolaže sa deonicama u jednom Lokalnom JP, dotične Opštinske Komisije Deoničara treba da saradjuju za izradu jedne zajedničke vlasničke politike. U slučaju da se ne može postići sporazum o nijednom suštinskom elementu o zajedničkoj vlasničkoj politici, o ovom pitanju će se doneti odluka sa većinom glasova dotičnih Opštinskih Komisija Deoničara.

Član 7.

Vršenje Nadzora od strane Deoničara i Jedinice za Politike i Nadzor JP

7.1 Deoničar(i) Jedne JP vršiće stalan i strog nadzor nad delatnošću Upravnog Odbora i nad Komisijama za Reviziju ovih JP.

7.2 Ako obavljanje dužnosti od strane JP odstupa od ciljeva koji su utvrđeni u poslovnom planu koji je usvojen od Upravnog Odbora za jednu odgovarajuću finansijsku godinu, Deoničar(i) zatražiće od Upravnog Odbora da pripremi i dostavi njima jedan izveštaj u kojem će objasniti razloge za loše obavljane dužnosti, i Deoničar(i) treba da preduzmu odgovarajuće korektivne mere.

7.3 U bilo kojem slučaju, ako jedno JP propusti da zadovolji nametnute ciljeve za dve uzastopne godine, lice(a) odgovorna za izvršavanje dotičnih Deoničarskih prava imaju obavezu da razreše i da zamene Upravni Odbor ili većinu njegovih članova. Ova radnja će se preduzeti čak i zbog nedostatka očiglednih dokaza o nemarnosti Odbora ili dotičnih članova, izuzev ako Deoničar(i) utvrde da je neizvršenje dužnosti proisteklo uglavnom zbog objektivno nepredvidljivih i nepovoljnih ili okolnosti ili događaja. O bilo kojoj odluci koja je doneta prema Članu 5B.3, i razlozima za donošenje iste, osobe odgovorne za izvršavanje dotičnih Deoničarskih prava treba da podnesu izveštaj : (i) Skupštini, u slučaju Centralnog JP, ili (ii) odgovarajućoj Opštinskoj Skupštini, u slučaju Lokalnog JP.

7.4 Jedinica za Politike i Nadzor JP razmatraće zapisnike sa svake sednice Upravnog Odbora i Komisije za Reviziju JP kao i celokupnu dostavljenu dokumentaciju. Uvek kada je potrebno, Jedinica za Politike i Nadzor JP zatražiće dostavljanje dodatnih specifične informacije i može takodje da zatraži da se zakaže jedna sednica sa Upravnim Odborom. Svaki put, kada ovi zpisnici, dokumenti i informacije prouzrokuju uznemirenost u vezi sa obavljanjem dužnosti od strane Upravnog Odbora, uprava/menadžment JP ili samo JP, Jedinica za Politike i Nadzor JP obavestiće dotičnog Deoničara(e) o ovim uznemirenjima.

7.5 Komunikacija između Deoničara ili Jedinice za Politike i Nadzor JP i Upravnog Odbora ili Komisije za Reviziju jednog JP redovno će se urediti preko predsedavajućeg, ako je moguće, Upravnog Odbora ili Komisije za Reviziju.

7.6 Zadaci o vršenju nadzora koji su utvrđeni u Članu 7 se neće obavljati na način koji će ometati, ili koji nastoji da ometa, aktivnosti JP ili samostalnost Upravnog Odbora ili Komisije za Reviziju.

7.7 Jedinica za Politike i Nadzor JP državaće kao poverljive i neće otkriti bilo koje podatke za koje Upravni Odbor utvrdi da su poverljive.

Član 8. **Saopštenje za Javnost u vezi sa Radom** **Deoničara**

8.1 Vlada je odgovorna pred Skupštinom u vezi sa načinom sa kojim ona, Ministarstvo i Jedinica za Politike i Nadzor JP, obavljaju svoja ovlašćenja i odgovornosti koje su im dodeljene prema ovom zakonu. Vlada je dužna da svake godine podnosi izveštaj Skupštini o izvršenju ovih ovlašćenja i odgovornosti kao i o ostvarivanju ovih ciljeva koji su utvrđeni u vlasničkoj politici koja se traži prema Članu 6.1. Vlada je dužna da obezbedi kvantitativne i pouzdane informacije za javnost i Skupštinu o načinu upravljanja Centralnog JP u interesu Republike Kosova.

8.2 Svaka Opštinska Komisija Deoničara će biti odgovorna pred Opštinskom Skupštinom u vezi sa načinom izvršenja svojih ovlašćenja i odgovornosti koja su im dodeljena prema ovom zakonu. Opštinska Komisija Deoničara izveštavaće pred Opštinskom Skupštinom u godišnjim osnovama o obavljanju ovih ovlašćenja i odgovornosti, kao i o ostvarivanju ovih ciljeva koji su utvrđeni u vlasničkoj politici koja se zahteva prema Članu 6.2. Opštinska Komisija Deoničara Komisijom je dužna da obezbedi kvantitativne i pouzdane informacije za Opštinsku Skupštinu o načinu upravljanja sa dotičnim Lokalnim JP u interesu Opštine ili odgovarajućih opština

Član 9. **Prodaja Deonice**

9.1 Deonice Centralnog JP mogu slobodno da se prodaju ako Vlada usvoji pismenu odluku u kojoj ovlašćuje Vladinu Komisija za Privatizaciju da nastavi sa javnim nadmetanjem (tenderom) i prodajom ovih deonica i ako je ova odluka usvojena sa prostom većinom glasova Skupštine Kosova. Kada se ova odluka usvoji od Vlade i odobri od Skupštine, Vladina Komisija za Privatizaciju će tada imati ovlašćenja da sprovede postupak tendera i da proda dotične deonice.

9.2 Svaka Vladina Komisija za Privatizaciju biće sastavljena od pet članova: (i) Ministar Ekonomije i Finansija, koji će predsedavati sa komisijom, (ii) Ministar Trgovine i Industrije, (iii) ministar ministarstva koje ima vodeću ulogu u pripremanju politika u sektoru u kojem deluje Centralno JP; i (iv) dva druga ministra koji će se imenovati od Vlade. Vlada je obavezna da obezbedi da jedan od ministara u svakoj Vladinoj Komisiji za Privatizaciju bude od ne-većinske zajednice.

9.3 Vladina Komisija za Privatizaciju će biti podržana od sekretarijata koji će biti uspostavljen za ovu namenu od Ministra u okviru Jedinice za Politike i Nadzor JP Ministarstva Ekonomije i Finansija; sekretariat će obuhvatiti ili će biti podržan od vanjskih stručnih savetnika koje će Vladina Komisija za Privatizaciju smatrati neophodnim.

9.4 Javno nadmetanje (tender) i prodaja deonica jednog Centralnog JP obaviće se od Vladine Komisije za Privatizaciju u jednom otvorenom, transparentnom i konkurentnom postupku. Uslovi ovog postupka pripremiće se od dotične komisije za privatizaciju, koja mora – najmanje – da obezbedi da javno nadmetanje (tender) i prodaja ovih deonice bude u skladu sa propisanim uslovima Zakona o Postupcima za Dodelu Koncesija.

Član 10. Finansiranje Deoničara

10.1 Deoničar nema nijednu obavezu za finansiranje JP; i Deoničar neće finansirati JP izuzev ako je izričito ovlašćen od jednog Godišnjeg Zakona o Izdvajanjima ili jednog drugog zakona koji je usvojen od Skupštine Kosova; u ovom slučaju, finansiranje treba da se obavi u skladu sa primenljivim odredbama tog zakona i Zakona o Upravljanju i Odgovornosti za Rad u Javnim Finansijama.

10.2 Ne prejudicirajući gorepomenuti stav, izričito se utvrđuje da dobit ili drugi finansijski izvori jednog JP se neće preneti, pozajmiti ili da se inače koriste za subvencionisanje ili za obezbedjenje bilo koje druge vrste podrške ili kapitala za jedno drugo JP.

Član 11. Uspostavljanje Novih Javnih Preduzeća

11.1 Posle stupanja na snagu ovog zakona, svako novo javno preduzeće se može uspostaviti jedino ako je ovlašćena na osnovu jedne Vladine odluke.

11.2 Izuzev ako je izričito propisano u gorepomenutom zakonu, novo Javno Preduzeće će biti a Centralno JP;

GLAVA II

Uslovi koji Uređuju Delatnost Javnih Preduzeća

Član 12. **Opšte Obaveze JP i njegovih** **Direktora**

12.1 JP obavljaće svoju delatnost u cilju dugoročnog povećavanja vrednosti preduzeća i deoničara.

12.2 U saglasnosti sa njihovim pravima i obavezama koja su uspostavljena u drugim zakonima, direktori JP treba da deluju u skladu sa poslovnim i finansijskom strategijom koja je opisana u usvojenom Poslovnom Planu JP.

12.3 Bez obzira na prava i obaveze deoničare koja su uspostavljena u drugim zakonima, direktori JP će garantovati da će se svi deoničari JP jednako tretirati i da će prava i odgovornosti koja su uspostavljena prema ovim zakonima primeniti jednako za sve.

12.4 Jedan direktor je obavezan da posveti dovoljno vremena redovnom vršenju njegovih zadataka u svojstvu direktora, uključujući vreme za učešće i pripremu sednica Odbora.

Član 13. **Jednaki Pravni Uslovi**

13.1 Izuzev ako je izričito drugačije predviđeno u ovom zakonu, svako JP kao i njegovi službenici i direktori će biti potčinjeni, bez izuzetka, istim zakonima, uredbama i pod-normativnim aktima koji uređuju privatna poslovna duštva. Bez obzira na gorepomenuto, izričito se propisuje da Posebno Veće Vrhovnog Suda ima isključivu nadležnost nad svakim postupkom insolventnosti, likvidaciji ili reorganizacije koje uključuje jedno JP.

13.2 Bez prejudiciranja gorepomenutog, izričito se utvrđuje da će JP u potpunosti biti potčinjeno bilo kojem zakonu koji uspostavlja posebne obaveze i zahteve, uključujući regulatorne zahteve, za učesnike u industriji ili sektoru u kojem JP obavlja svoju poslovnu delatnost.

13.3 Izuzev ako je izričito drugačije utvrđeno u ovom zakonu sva JP će takođe poštovati svaki važeći elemenat Kosovskog zakona koji uspostavlja odredbe o uređenju javnih preduzeća, javnog preduzetništva ili jedinice javnog sektora.

Član 14. **Finansijsko Izveštavanje**

14.1 JP je dužna da poštuje bilo koje i sve zahteve o finansijskom izveštavanju i računovodstvenim principima koji su uspostavljeni za deoničarska društva na osnovu Zakona on Poslovnim Društvima.

14.2 JP je dužna da poštuje administrativna uputstva izdata od strane Trezora (Blagajne/Riznice) u cilju pripreme finansijskih izveštaja koji se traže prema Zakonu o Upravljanju i Odgovornosti za Rad u Javnim Finansijama.

14.3 Finansijski računi svakog JP će odvojeno identifikovati, u skladu sa računovodstvenim principima iz Člana 14.1, sve troškove i prihode koji su nastali ili koji su primljeni u vezi sa ispunjavanjem obaveza koje proizilaze iz pružanja njegovih javnih usluga, ako one postoje. Nakon usvajanja godišnjih finansijskih izvjava, JP treba da pripremi i objavi u jednom dostupnom veb-cajtu jednu sveobuhvatnu izvjavu o ostvarenom izvršenju u odnosu na utvrđene ciljeve u njegovom poslovnom planu.

GLAVA III

Direktori JP

Član 15.

Izbor Direktora Centralnog JP

15.1 Upravni Odbor Centralnog JP biće sastavljen od pet (5), ili sedam (7) direktora. Broj direktora za svako specifično Centralno JP će biti u istom broju koje je JP imalo pre stupanja na snagu ovog zakona; pod uslovom da ako, u ovom datumu, je Centralno JP imalo osam (8) ili više direktora, broj njegovih direktora će biti sedam (7). Svi direktori, izuzev jednog, će biti izabrani od Vlade; i svaki direktor koji je na ovaj način izabran služiće za jedan mandatni rok od tri (3) godine. Drugi direktor će biti PIO JP i biće izabran od Upravnog Odbora JP u skladu sa Članom 21 ovog zakona. Prilikom izbora direktora upravnog odbora Centralnog JP, Ministar je dužan da poštuje uputstva Vlade; i Vlada može jedino da pruži instrukcije Ministru da izabere osobe koji su preporučeni Vladi od dotične Savetodavne Komisije koja je uspostavljena prema Član 15.2 niže. Prilikom izbora direktora, Ministar i Vlada treba da obezbede da najmanje dva (2) direktora budu stručnjaci, ili da najmanje imaju jedno odgovarajuće saznanje iz računovodstva, kao što se zahteva prema Članu 17.4.

15.2 Stalni Sekretar će imenovati, za svako JP, jednu Savetodavnu Komisiju od sedam (7) osoba/lica koji će utvrditi i preporučiti Vladi kandidate za direktorske pozicije u odboru ovog JP. Prilikom imenovanja članova Savetodavne Komisije, Stalni Sekretar treba (i) da imenuje jedino visoke javne službenike ili visoko kvalifikovane vanjske stručnjake koji imaju značajno iskustvo stručnost u oblasti industrije, finansija ili korporacijskog upravljanja; (ii) ne treba da imenuje više od jedne osobe od jednog javnog autoriteta ili druge institucije, (iii) ako jedno ministarstvo ima vodeću ulogu u kreiranju politike za sektor u kojem dotično JP obavlja svoju delatnost, onda jedna osoba treba da bude imenovana iz ovog ministarstva. Ako ima neophodne kvalifikacije, jedna osoba može da služi u više od jedne Savetodavne Komisije.

15.3 Stalni Sekretar izradiće i proglasiće pravila koja treba da se poštuju od svake Savetodavne Komisije, uključujući pravila o identifikaciji i tretiranju sukoba interesa

(zloupotreba službenog položaja) kao i pravila o metodologiji o vrednovanju koja će se koristiti prilikom ocene kandidata.

15.4 Svaka Savetodavna Komisija predožiće Vladi samo lica koja (i) ispunjavaju zahteve iz Člana 17.1-17.3 i (ii) koja su dali izjavu pod zakletvom koja se traži prema Članu 17.5. Svaka Savetodavna Komisija takodje je dužna da obezbedi da jedan odgovarajući broj kandidata budu stručnjaci, ili da najmanje imaju jedno odgovarajuće saznanje iz računovodstva, kako bi omogućili Vladi i Ministru da osigura uskladenost sa Članom 17.4.

15.5 Svaka Savetodavna Komisija treba da garantuje da svaka osoba koja želi da bude uzeta u obzir za jednu poziciju direktora treba da primi jednu pozitivnu ili negativnu pismenu preporuku koja (i) svoju osnovu ima isključivo u podesnosti, zaslugama i stručnoj sposobnosti, (ii) je urađena jedino nakon što je sprovedeno jedno ispitivanje o kvalifikovanim kandidatima na osnovu otvorenog, transparentnog i javno oglašene konkurencije, i (iii) je urađena jedino nakon što je svaki član Savetodavne Komisije potpisao i dostavio jednu izjavu pod zakletvom u kojoj: (A) se identifikuje, za onoliko koliko član ima saznanja, bilo koji neposredni ili posredni porodični, lični ili poslovni odnos koji ovaj član ima sa dotičnim kandidatom, (B) identifikuje, za onoliko koliko član ima saznanja, bilo koji drugi sukob interesa ili spoljnog uticaja koji je mogao da utiče, ili koji je izgleda mogao da vrši uticaj, na odluku člana i (C) u kojoj se potvrđuje da ova preporuka u nijednom slučaju nije imala osnovu ili nije bila pod uticajem bilo kojeg dotičnog srodstva, sukoba interesa ili spoljnog uticaja, bez obzira da li je otkrivena ili ne jedna izjava koja je data pod zakletvom.

15.6 Zadnji rok u vezi sa dostavljanjem zahteva Savetodavnoj Komisiji za kandidate za direktora treba da bude najmanje trideset (30) kalendarskih dana posle datuma prvog javnog oglašavanja koji se traži prema Član 15.5. Savetodavna Komisija će intervjuisati i oceniti sve kandidate. Savetodavna Komisija neće uzeti u obzir zahteve koji su dostavljeni posle zadnjeg roka koji je utvrđen u dotičnom oglasu.

15.7 Uvek kada je moguće, Savetodavna Komisija predložiće Vladi jedan broj kvalifikovanih kandidata koji je najmanje pet (5) više od broja izabranih direktorskih pozicija u Upravnom Odboru. Savetodavna Komisija pružiće Vladi pismenu procenu o svakom predloženom kandidatu. Prilikom pripreme predloga za Vladu, Savetodavna Komisija treba da uzme u obzir potrebe dotičnog JP da ima jedan Upravni Odbor koji će biti sastavljen od članova sa različitim talentima i stručnim sposobnostima.

15.8 Ako član jednog Odbora JP nije u stanju da završi njegov/njen mandat, naslednik će biti izabran od Vlade (i) od spiska kandidata koja je zadnja predložena od Savetodavne Komisije ili, (ii) ako nijedan dotični kandidat nije na raspolaganju, u skladu sa postupkom koji je utvrđen gore.

15.9 Postojeći direktor Centralnog JP može biti preporučen od dotične Savetodavne Komisije više od jednog puta ako je on nije bio nepodesan zbog razloga iz Člana 17.2(h) i ako on ne bude nepodesan zbog razloga iz Člana 17.2(h) u toku dotičnog mandatnog roka.

15.10 Ni jedno lice neće pokušati, neposredno ili posredno, da vrši uticaj na Savetodavnu Komisiju prilikom obavljanja svojih zadataka koja obuhvataju identifikaciju i preporuku za kandidate.

15.11 Vlada je ovlašćen i odgovoran da jednog od izabranih direktora Centralnog JP odredi da služi kao Predsedavajući Upravnog Odbora JP. Ministar vrši ovo ovlašćenje i odgovornost u skladu sa Vladinim uputstvima. Ministar je ovlašćen i odgovoran da odredi direktora da služi kao vršioc dužnosti Predsedavajućeg sve dok Vlada ne odredi Predsedavajućeg..

15.12 Nijedan Upravni Odbora JP, izuzev člana koji je PIO JP, neće imati izvršna ovlašćenja. PIO neće služiti kao predsedavajući ili kao vršioc dužnosti predsedavajućeg Upravnog Odbora.

15.13 Svako lice za kojeg se utvrdi da je znao da je dostavio jednu lažnu ili obmanljivu izjavu datu pod zakletvom prema Članu 15.5, ili za kojeg se utvrdi da je vršio uticaj ili koji je pokušao da vrši uticaj na Savetodavnu Komisiju u suprotnosti sa Članom 15.10 (i) smatraće se da je izvršio krivično delo i biće predmet jedne novčane kazne od 10,000 Eura, Ako je pomenuto lice javni službenik, Vlada će istog odmah otpustiti iz javne službe; Ako je ovo lice jedan politički izabrani zvaničnik, Vlada će izveštavati Skupštinu o kršenju i menu službenika.

Član 16. Izbor Direktora Lokalnog JP

16.1 Upravni Odbor Lokalnog JP biće sastavljen od pet (5) direktora.

16.2 Četiri (4) direktora će biti izabrani na jednoj sednici deoničara u skladu sa Zakonom o Poslovnim Društvima i svaki direktor koji je na ovaj način izabran imaće mandatni rok od od tri (3) godine. Opštinska Komisija Deoničara predstavljajući opštinu u ovoj sednici i vršiće glasačka prava opštine u skladu sa Članom 5.2. Drugi direktor je PIO JP i izabraće se od Upravnog Odbora JP u skladu sa Članom 21 ovog zakona.

16.3 Ako više od jedne opštine raspolaže sa deonicama u jednom Lokalnom JP: (i) svaka Opštinska Komisija Deoničara ima pravo da bira jednog direktora; i (ii) preostali direktori koji podležu izboru deoničara će biti izabrani od dotičnih Opštinskih Komisija Deoničara u skladu sa odredbama Zakona o Poslovnim Društvima koja uređuju izbor direktora u deoničarskim društvima.

16.4 Prilikom izbora direktora, Opštinska(e) Komisija Deoničara dužna je da obezbedi da najmanje dva (2) od izabranih direktora budu stručnjaci, ili da najmanje imaju odgovarajuće saznanje iz računovodstva, kao što se zahteva prema Članu 17.4.

16.5 Nijedno lice ne može biti predloženo ili izabrano za jednu direktorsku poziciju ako on ne ispunjava uslove o podesnosti, nezavisnosti i stručne pogodnosti koje su utvrdjene u Članu 17.1 i 17.3 i ako nije dao izjavu pod zakletvom koja se traži prema Članu 17.5. Svaka Opštinska Komisija Deoničara imaće pravo da identifikuje i predloži kvalifikovane kandidate za izbor Upravnog Odbora za Lokalno JP; pod uslovom da, svi

predloženi kandidati ispunjavaju pomenute uslove o podesnosti i stručne pogodnosti i ako su dali izjavu pod zakletvom.

16.6 Upravni Odbor Lokalnog JP, odmah posle izbora, izabraće jednog od svojih članova da služi kao predsedavajući. Nijedan član Upravnog Odbora Lokalnog JP, izuzev člana PIO Lokalnog JP, neće imati izvršnu vlast. PIO neće služiti kao predsedavajući ili kao vršioc dužnosti predsedavajućeg Upravnog Odbora.

Član 17.

Zahtevi o Podesnosti i Stručne Pogodnosti za Direktora

17.1 Jedno lice može da bude podesan da služi kao direktor samo ako ispunjava sve dole navedene uslove kao i uslove o nezavisnosti i stručne podobnosti koji su utvrđeni u Članu 17.2 i 17.3:

a) nije nikada kažnjen ili nije utvrđeno od strane jednog nadležnog suda, izuzev ako je ova osuda ili presuda pravosnažno poništena od jednog suda na osnovu žalbe, da je počinio krivično delo ili civilni prestup koji obuhvata proneveru, lažno prikazivanje, korupcionašku praksu, krađu, pranje novca, proneveru, zloupotrebu ili lažno izdvajanje sredstva, podmićivanje ili davanje bakšiša prema zakonima i uredbama koji su na snazi na Kosovo ili u drugoj zemlji, ili prema međunarodnim konvencijama;

b) nije nikada utvrđeno od strane jednog suda ili jednog organa ili organizacije koja je odgovorna za primenu standarda profesionalnog ponašanja ili drugih standarda o ponašanju, izuzev ako je ova odluka pravosnažno poništena od jednog suda ili organa na osnovu žalbe, (i), da je učestvovao u jednom nedoličnom ponašanju; (ii) da je prekršio etički kodeks ili drugi standard o ponašanju, (iii) da je nezakonito prisvojio ili zloupotrebio javni novac ili izvore, (iv) da je zloupotrebio ili je nezakonito prisvojio informaciju koju je stekao dok je radio kao javni zvaničnik ili kao javni službenik, ili (v) da je zloupotrebio jednu javni položaj ili jedan položaj u javnoj službi radi sticanja lične dobiti ili radi dobiti ili preimućstva koji se odnosi na jednog rođaka ili poznanika; ili

c) nikada nije izvršio materijalno lažno prikazivanje ili nije dao bilo koju izjavu pod zakletvom ili drugu zakletvu, overenu ili noterizovani dokument;

d) nije proglašen pod stečajem u prošle deset (10) godina.

17.2 Svi direktori izuzev PIO treba da budu samostalni. Jedno lice se neće smatrati kao nezavisno i neće biti podesan da se izabere za direktora JP ako ovo lice:

a) je trenutno jedan službenik ili rukovodioc/menadžer dotičnog JP ili bilo koje njegove filijale, ili ako je u prethodnih pet (5) godina bio jedan službenik ili rukovodioc/menadžer dotičnog JP ili bilo koje filijale;

b) trenutno je radnik na visokom položaju u odgovarajućem JP, ili je bio na visokom položaju u dotičnom JP u prethodne tri (3) godine ;

c) trenutno ima, ili je imao u prošle tri (3) godine, bilo koji materijalni odnos (izuzev kao jedan individualni korisnik dotičnog JP) sa dotičnim JP ili sa bilo kojom njegovom filijalom bilo neposredno ili posredno.

d) doničar, direktor, službenik ili viši službenik u jednom poslovnom društvu ili drugo pravno lice koje ima materialne poslovne odnose sa dotičnim JP ili njenim filijalama;

e) prima, ili je primio u zadnje tri (3) godine, dodatnu naknadu od dotičnog JP ili bilo koje njegove filijale (izuzev honorara za Direktora ili stimulativne naknade koja je utvrđena u Članu 20.1), ili je član penzionerske šeme dotičnog JP ili bilo kojoj njegovoj filijali;

f) drži unakrsne-direktorske položaje ili ima značajne veze sa drugim direktorima dotičnog JP kroz uključivanje u drugim poslovnim društvima ili organima;

g) predstavlja deoničara koji ima deset posto (10%) glasačkih glasova u dotičnom JP;

h) je služio u dotičnom Upravnom Odboru više od devet (9) godina od datuma njegovog/njenog prvog izbora;

i) je u trećem stepenu srodstva ili bliže (kao što je utvrđeno u skladu sa definicijom "Finansijski Interes" u Članu 2 ovog zakona) sa bilo kojim licem koji pripada gorenavedenoj kategoriji; ili

j) je ili (i) radnik, službenik, direktor ili deoničar, ili ima jedan Finansijski Interes u, jednom poslovnom društvu u ne-uvrštenom poslovnom društvu koja konkuriše sa Kompanijom/Preuzećem, ili (ii) visoki rukovodioc, direktor ili deoničar (koji ima više od dva procenta (2%) glasačkog prava) u, ili ima jedan značajan Finansijski Interes u, bilo kojem poslovnom društvu koja je nabrojeno da konkuriše Kompaniji; i

k) je, ili u bilo koje vreme u toku vremenskog roka od 36 meseci pre podnošenja prijave je bio (i) jedan izabrani javni zvaničnik, (ii) bio je politički imenovan, ili (iii) je držao jedan rukovodeći položaj ili je bio u položaju u kojem su se donele političke odluke;

l) je imao bilo koji sukob interesa koji, prema prirodi, može da prouzrokuje da ovo lice ne bude u stanju da rutinski, verno, nezavisno i objektivno obavlja poverene (fiducijarne) zadatke za Deoničare i JP.

17.3 Svako lice koji želi da se uzme u obzir za jedan položaj direktora mora takodje da ispunjava i sledeće osnovne uslove o stručnoj pogodnosti:

a) treba da bude lice sa priznatim integritetom, imajući u vidu, pored ostalog, bilo koje materijalno kršenje fiducijarnih dužnosti koje je mogao da uradi ovo lice prema bilo kojem drugom licu;

b) treba da ili (i) ima najmanje pet (5) godina iskustva – najmanje u položaju visokog rukovodioca - iz oblasti poslovnog upravljanja, korporacijskih finansija, finansija, rukovođenja sa trezorom, bankarskim poslovanjem, ili industrijskog konsaltinga, ili bilo koje druge naučne oblasti ili saznanja koja se odnosi na poslovnu delatnost JP; ili ako je u toku zadnjih pet (5) godina bio javni računovođa, kvalifikovani pravnik, ili kvalifikovani član bilo koje druge struke koja se odnosi na poslovnu delatnost JP

17.4 Svaki Upravni Odbor jednog JP treba da ima najmanje dva (2) direktora koji treba da su stručnjaci, ili da imaju odgovarajuće saznanje iz računovodstva.

17.5 Svako lice koji ima ili konkuriše za direktorski položaj treba da daje jednu izjavu pod zakletvom u kojoj potvrđuju da on ispunjava zahteve o podesnosti, nezavisnosti i

sručne pogodnosti prema Članovima 17.1 i 17.3. Bilo koji materijalno lažan prikaz – bilo on nameran ili zbog nemarnosti – ili bilo koja materijalna promena u informaciji koja je podneta u izjavi datoj pod zakletvom biće odmah diskvalifikovana, i ako je to primenljivo, i uklanjanje ovog lica

17.6 Svi direktori JP će se zatražiti, da jednom godišnje, pohađaju jednu obuku o korporacijskom upravljanju. Jedinica za Politike i Nadzor JP će biti odgovorna za organizaciju ove obuke i ona će osigurati da svaki Direktor JP treba da poštuje zahteve ovog Člana 17.6. Ako jedan Direktor propusti da se povinuje ovom zahtevu, Jedinica za Politike i Nadzor JP će obavestiti Vladu o ovom propustu i dotičan direktor će biti nepodesan za ponovno imenovanje posle okončanja njegovog/njenog mandatnog roka.

Član 18.

Vršenje Nadzora od strane Upravnog Odbora

18.1 Upravni Odbor JP vršiće stalan i strog nadzor posebno nad poslovanjem službenika te JP.

18.2 Ako izvršenje zadataka u JP odstupa od utvrdjenih ciljeva u Poslovnom Planu za dotičnu finansijsku godinu, Upravni Odbor zatražiće jedan izveštaj od PIO koji treba da obrazloži razloge za loše izvršenje zadataka, i preduzeće sve potrebne korektivne mere.

18.3 U bilo kom slučaju, ako NP propusti da ispuni svoje ciljeve o izvršenje zadataka za dve uzastopne finansijske godine, Upravni Odbor je obavezan da razmatra razrešenje i zamenu PIO. Ova radnja se može preduzeti čak i u nedostatku ubedljivih dokaza o nemarnosti, izuzev ako Upravni Odbor zaključi da se slabo izvršenje zadataka dogodilo zbog objektivno nepredvidjenih okolnosti ili nepovoljnih događaja. O bilo kojoj odluci koja je doneta prema Članu 18.3, i razlozima za donošenje iste, Upravni Odbor treba da podnese izveštaj : (i) Vladi, u slučaju Centralnog JP, ili (ii) Lokalnom JP, u slučaju dotične Opštinske Komisije Deoničara.

Neni 19.

Izvršenje Poverenih (Fiducijarnih) Zadataka od strane Direktora

19.1 Uvek kada ima poverljive informacije da je Upravni Odbor ili jedan pojedinačan direktor JP postupao u suprotnosti sa njegovim poverenim zadacima, Deoničar(i) izvršiće jednu detaljnu isragu bez mnogo odlaganja.

19.2 Ako Deoničar(i) zaključi da se povreda ustvari desila, Deoničar(i) će (i) odmah razrešiti i zameniti odgovornog direktora ili direktore i (ii) JP će odmah zatražiti zakonske mere protiv direktora koji je učinili prestup uvek kada ima dovoljno dokaza na raspolaganju za koje se smatra da su dovoljne za pokretanje jedne uspešne tužbe za naknadu pričinjene štete JP od ovog prestupa; međutim, JP nije obavezna da podnese tužbu protiv direktora koji je(su) učinili prestup ako se sa razlogom smatra da iznos

naknade koji se može dobiti je manji u odnosu na troškove koji mogu nastati za JP prilikom vođenja ovog sudskog postupka.

19.3 Ako Deoničar(i) imaju razloga da veruju da ima mogućnosti da je jedan direktor prekršio poverene zadatke, oni će odmah razrešiti i zameniti direktora ili direktore za koje se sa razlogom veruje da su prekršili svoje poverene zadatke, i u nedostatku jasnih dokaza, bez obzira na rizik koji može da predstavlja za JP pokretanje jedne tužbe od strane razrešenih direktora.

Član 20. **Naknada za rad Direktora JP**

20.1 Direktorima će biti isplaćen jedan osnovni honorar, koji će biti utvrdjen u skladu sa Članom 20.2, za potrošeno vreme u sednicama Odbora. Direktorima će se takodje isplatiti jedna naknada kao stimulacija za izvršenje zadataka u skladu sa izjavom o politici za naknadu koja je pripremljena i objavljena od Komisije za Reviziju i od Upravnog Odbora u skladu sa Članom 20.4.

20.2 Osnovni honorar za direktore JP će biti uspostavljen (i) u slučaju Centralnog JP, jednom pisanom odlukom Vlade Kosova, i (ii) u slučaju Lokalnog JP, jednom odlukom dotične Opštinske Deoničarske Komisije. Osnovni honorar uspostavljen za direktore jednog Lokalnog JP neće biti veći od onog koji je uspostavljen od Vlade za direktore Centralnog JP. Ako jedno Lokalno JP je u vlasništvu više od jedne opštine, odluka o osnovnom honoraru će biti predmet glasanja Opštinske Deoničarske Komisije, u kom slučaju svaka komisija će imati pravo da baci broj glasova koji je jednak sa deonicama koje su u vlasništvu dotične opštine.

20.3 Nivo osnovnog honorara će se utvrditi na nivou od kojeg se očekuje da će privući zahteve od visoko kompetentnih osoba (i) koji ispunjavaju utvrdjene uslove prema Članovima 17.1 – 17.4, i (ii) od kojih se razumno može očekivati da će profesionalno i odgovorno izvršiti zadatke direktora koji su propisani u ovom zakonu i Zakonu o Poslovnim Društvima.

20.4 Komisija za Reviziju pripremiće i javno će otkriti jednu izjavu o politici za naknadu za direktore i službenike JP.

20.5 Ova izjava o politici za naknadu treba, između ostalog, (i) da utvrdi odnos između naknade, posebno naknadu za stimulanje izvršenja zadataka, i isto tako treba da uključi merljive standarde koji stavljanju naglasak na dugoročne interese JP a ne na one kratkoročne; (ii) da pokrije isplate, ako postoje, u slučaju raskida ugovora jednom službeniku; i ugovori o zapošljavanju svih službenika treba da odražavaju i treba da uključuju odgovarajuće odredbe ove politike o naknadi, (iii) da ograniči naknadu za stimulanje izvršenja godišnjih zadataka, ako postoje, koja se isplaćuje direktorima, u jednom iznosu koji nije veći od ukupnog godišnjeg iznosa osnovnog honorara koji je utvrdjen u Članu 20.2, i (iv) ako u okviru politike o naknadi je takodje predviđena naknada za izvršenja zadataka PIO u vezi sa izvršenjem zadataka kao zvaničnika, onda ne treba da se dozvoli da PIO učestvuje u naknadi za stimulaciju izvršenja zadataka koja se isplaćuje direktorima.

20.6 JP je odgovorna za isplatu celokupne naknade za njegove direktore. Direktori JP neće primiti nijednu drugu naknadu ili beneficije od JP.

GLAVA IV

Službenici JP

Član 21.

Izbor i Imenovanje Službenika JP

21.1 Službenici JP imenuju se od strane Upravnog Odbora JP. Ovi službenici služe za Odbor, i Odbor može, u svako vreme većinom glasova, da raskine njihove ugovore sa ili bez navodjenja razloga. Bez obzira na gorepomenuto, Komisija za Reviziju ima isključivo pravo da imenuje i razreši Službenika za Unutrašnju Reviziju, koji služi u Komisiji za Reviziju, i koja može u svako vreme sa većinom glasova da raskine ugovor ovog službenika sa ili bez navodjenja razloga. Ovaj Član 21.1 će preovladati nad svakom suprotnom odredbom, ako je uspostavljena u ugovoru ili zakonu, i odraziće se u Pravilniku JP.

21.2 Pravilnici koji su usvojeni od Upravnog Odbora prema Članu 34, između ostalog, utvrdiće naziv, obaveze i odgovornost svakog službenika JP.

21.3 Svako JP imaće ova sledeća četiri službenika: (i) a Šefa Administrativne Službe, (ii) Šefa Finansijske Službe i Trezora i (iii) Generalnog Sekretara/Sekretara Korporacije i (iv) jednog Službenika za Unutrašnju Reviziju. Ako je neophodno zbog obima i/ili različitosti njegovih delatnosti, JP može – ako tako odluči njegov Upravni Odbor i ako je propisano njegovim Pravilnicima – takođe da ima jednu ili dve Podpredsedničke pozicije.

21.4 Prilikom izbora lica koji će biti imenovati kao službenici JP, Upravni Odbor preduzimaće otvorene, transparentne i konkurentne postupke čiji je cilj da se sva imenovanja obave isključivo na osnovu sposobnosti. Upravni Odbor treba da osigura da sva lica koji su imenovani kao službenici su lica sa priznatim integritetom koji (i) ispunjavaju zahteve o podesnosti prema Članu 17.1, (ii) ispunjavaju kriterijume o nezavisnosti koji su propisani u Članu 17.2 tačke (d), (f), (j), (k), i (l), i (iii) imaju potrebno stručno iskustvo i obrazovanje koje se zahteva za dotični službeni položaj; *pod uslovom da*, (i) Šef Finansijske Službe i Trezora treba da ima univerzitetsku diplomu i značajno stručno iskustvo iz poslovnih finansija i/ili računovodstva (ii) Generalni Sekretar/Sekretar Korporacije treba da ima univerzitetsku diplomu iz prava značajno stručno iskustvo iz korporacijskog upravljanja ili iz prava o poslovnim društvima; i (iii) Službenik za Unutrašnju Reviziju treba da bude stručnjak iz oblasti računovodstva.

Član 22.

Naknada za Rad Službenika u JP

22.1 Naknada i beneficije službenika JP utvrdiće se od Upravnog Odbora JP u skladu sa izjavom o politici za Naknadu JP koja je pripremljena i otkrivena od Komisije za Reviziju prema Članu 20.4

22.2 Nivo naknade i beneficija za rad za službenike JP utvrdiće se na nivou od kojeg se očekuje da će privući zahteve od visoko kompetentnih osoba od kojih se razumno može očekivati da će stručno i odgovorno, sa punim radnim vremenom, izvršiti zadatke odgovarajućeg položaja. Različiti nivoi naknada za rad i beneficije mogu biti uspostavljeni za svaki specifični službenički položaj unutar svakog određenog JP. Prilikom utvrđivanja nivoa naknada za rad i beneficije koji će biti isplaćeni ili koji će biti obezbeđen za određeni položaj službenika u određenom JP, posebna pažnja treba da se vodi za obaveze, obim, prirodu i složenost poslovanja u dotičnom JP.

22.3 JP je odgovorna za isplatu naknade za rad i beneficije za njegove službenike.

Član 23.

Izvršenje Poverenih (Fiducijarnih) Zadataka od strane Službenika

23.1 Uvek kada postoji jedna verodostojna informacija koja upućuje da je bilo koji službenik (izuzev Unutrašnjeg Službenika za Reviziju, nad kojim Komisija za Reviziju ima isključivu nadležnost) postupao na način koji je prekršio njegove poverene (fiducijarne) zadatke, Upravni Odbor izvršiće jednu temeljitu isragu bez mnogo odlaganja.

23.2 Ako Upravni Odbor zaključi da je jedan službenik prekršio bilo koje poverene (fiducijarne) zadatke, Upravni Odbor (i) odmah će razrešiti i zameniti ovog službenika, i (ii) obavezan je da odmah zahteva da se preduzmu zakonske mere protiv ovog službenika uvek kada ima dovoljno dokaza na raspolaganju za koje se smatra da su dovoljne za pokretanje jedne uspešne tužbe za naknadu pričinjene štete JP od ovog prestupa; međutim, JP nije obavezna da podnese tužbu protiv direktora koji je(su) učinili prestup ako se sa razlogom smatra da iznos naknade koji se može dobiti je manji u odnosu na troškove koji mogu nastati za JP prilikom vođenja ovog sudskog postupka.

GLAVA V

Komisija za Reviziju

Član 24.

Komisija za Reviziju

24.1 Svaka Komisija za Reviziju biće sastavljena od tri (3) izabrana direktora. Komisija za Reviziju Komisioni određuje se od Deoničara. Najmanje dva (2) člana koji su određeni na ovaj način treba da budu stručnjaci, ili treba da imaju jedno odgovarajuće

saznanje o računovodstvu. Treći član treba da bude jedan drugi direktor, izuzev PIO ili predsedavajućeg.

24.2 Komisija za Reviziju proveriće da li je poslovanje i poslovi JP su vodjeni propisno, odgovorno i u isključivom interesu Deoničara.

24.3 Komisija za Reviziju odrediće predsedavajućeg.

Član 25.

Funkcije i Nadležnost Komisije za Reviziju

25.1 Nadležnost Komisije za Reviziju je isključiva.

25.2 Komisija za Reviziju, na osnovu kolektivne odgovornosti:

a) pridržavaće se Statuta i Pravilnika JP;

b) razmatraće dugoročne strateške, investicione i finansijske planove JP zajedno sa bilo kojim izmenama i dopunama – kao i godišnji poslovni plan i godišnjeg budžeta pre nego što se isti u celosti usvoje od Upravnog Odbora, kao i da istom dostavi sve primedbe i neslaganja koje smatra da su neophodne;

c) pre usvajanja od strane Upravnog Odbora (i) razmatraće pregled godišnjeg završnog računa kao i izjavu o dobitima i gubicima JP kao i ostale finansijske izjave koje se traže prema zakonu, kao i godišnji izveštaj o upravljanju, poslovnoj i finansijskoj politici kao i industrijsko stanje JP; i (ii) dostaviće Upravnom Odboru jedan izveštaj o opravdavanosti, ispravnosti, tačnosti i uskladjenosti sa zakonom ovih dokumenata;

d) redovno će razmatrati finansijsko stanje JP kao i njene planirane finansijske uslove, i ujedno će obezbediti Upravnom Odboru bilo koje primedbe ili predloge koji on smatra potrebnim;

e) redovno će proveriti prikladnost i propisno funkcionisanje unutrašnje kontrole (uključujući i finansijske kontrole), i ujedno će obezbediti Upravnom Odboru bilo koje primedbe ili predloge koji on smatra potrebnim;;

f) redovno će proveriti prikladnost i propisno funkcionisanje sistema i postupaka koji imaju za cilj da osiguraju da knjige i arhiva JP, uključujući finansijske podatke, se drže u skladu sa računovodstvenim standardima i sa zakonom, i da se nacrti godišnjih finansijskih izjava pripremaju na pravilan način, i ujedno će obezbediti Upravnom Odboru bilo koje primedbe ili predloge koji on smatra potrebnim;

g) redovno će proveriti prikladnost i propisno funkcionisanje sistema i postupaka koji imaju za cilj da garantuju primenu od NP svih važećih zakona na Kosovu prilikom obavljanja svoje delatnosti i svojih poslova, i ujedno će obezbediti Upravnom Odboru bilo koje primedbe ili predloge koji on smatra potrebnim;;

h) imenovaće, razrašiće i zameniće Službenika za Unutrašnju Reviziju, i utvrdiće njegovu/njenu naknadu i beneficije, utvrđivanje koje treba da bude u skladu sa izjavom o politici isplata koja se traži prema Članu 20.4;

i) osiguraće da kancelarija za unutrašnju reviziju bude propisno organizovana i da ima adekvatno osoblje, i da redovno proveri prikladnost i propisno funkcionisanje, kao i da vrši stalan i strog nadzor nad Službenikom za Unutrašnju Reviziju i kancelarijom za unutrašnju reviziju;

j) da razmatra sve Transakcije sa Srodnim Strankama, da ovlasti one koje su razumne i čiji su uslovi pravičniza JP ili, ako se primenjuju ograničenja koja su utvrđena u Članu 36.1, da savetuje Deoničara(e) o njegovoj prihvatljivosti i pravičnosti;

k) da strogo čuva poverljivost svih ne-anonimnih izveštaja koji se podnose od jednog radnika i koji se odnose na navodne prestupe direktora, službenika ili drugog radnika JP; zaštitice identitet svakog radnika koji može biti predmet odmazde kao rezultat ovog izveštavanja; i – prilikom zaštite bilo koje ovakve poverljive informacije – ukratko informiše radnika koji je podneo izveštaj o ishodu bilo koje istrage koja je pokrenuta kao rezultat njegovog izveštavanja; i

i) ako je potrebno, da predloži Upravnom Odboru mere koje mogu biti neophodne za primenu poverenih (fiducijarnih) zadataka Službenika za Unutrašnju Reviziju.

Član 26. **Nadležnost Komisije za Reviziju**

Komisija za Reviziju je ovlašćena da:

a) uputi Službenika za Unutrašnju Reviziju da obavlja zadatke i radnje koji su u okviru nadležnosti Komisije za Reviziju;

b) pribavi bilo koje informacije u vezi sa poslovanjem i poslovima JP od bilo kojeg službenika ili radnika JP;

c) zatraži savete od nezavisnih stručnjaka, čija nabavka je obavljena u skladu sa Zakonom o javnim Nabavkama, uvek kada ovo pitanje zahteva nezavisnost ovih stručnjaka od službenika ili visokih rukovodioca JP;

d) zatraži održavanje jedne sednice Upravnog Odbora, i da naznači dnevni red ove sednice;

e) dostavi bilo koje pitanje koje se odnosi na JP sudovima ili nadležnim organima za primenu zakona;

f) da čuva kao poverljive od Upravnog odbora bilo koju informaciju u vezi sa svojim aktivnostima o kojima se sa razlogom zahteva da se drže kao poverljive sve do okončanja ovih aktivnosti.

Član 27.

Sednice

Pravilnici treba da utvrde postupke Komisije za Reviziju kako bi obezbedili nezavisnost Komisije i efikasno obavljala svoje funkcije i nadležnosti koje su joj dodeljene prema ovom zakonu.

Glava 6. Ostale Odredbe

Član 28. Procena Rezultata Rada Upravnog Odbora

28.1 Upravni Odbor JP će takodje na godišnjim osnovama, obaviti sistematsku procenu izvršenja svojih zadataka. Predsedavajući je uglavnom odgovoran da obezbedi da se procena obavi propisno in a vreme. Procena treba da analizira opšte izvršenje zadataka od strane odbora kao i efikasnost i pojedinačan doprinos članova odbora. Procena treba takodje, između ostalog, da utvrdi raznovrsnost veštine i iskustava i druge stručne osobine u cilju procene efikasnosti čitavog Odbora i njegovih komisija. Prilikom izvršenja ove procene, odbor može da zatraži savete od stranih nezavisnih stručnjaka kao i od predstavnika Deoničara.

28.2 Odbor treba da osigura da rezultati procene prema Članu 28.1 će se sažeti u jednom pisanom izveštaju koji će se dostaviti (i) u slučaju Centralnog JP, Ministru i Vladi Kosova, i (ii) u slučaju jednog Lokalnog JP, članovima Opštinske Deoničarske Komisije.

28.3 Jedinica za Politike i Nadzor JP će, na godišnjoj osnovi, proceniti rezultate rada direktora svakog JP. Svi službenici i direktori dotičnog JP će u potpunosti saradjivati sa Jedinicom za Politike i Nadzor JP prilikom obavljanja ove procene. Jedinica za Nadzor JP može da angažuje, u skladu sa Zakonom o Javnim Nabavkama, jednog ili više stručnih savetnika ili konsultantske firme koji će pružati pomoć pri obavljanju ove procene. Jedinica za Politike i Nadzor JP objaviće ovu godišnju procenu u njegovom veb-cajtu.

Član 29. Izveštaji za Zadovoljavanje Potrošača

Pod odgovornošću PIO, JP redovno će izvršiti proveru zadovoljavanja njegovih potrošača u vezi sa uslugama koje pruža. Kompanija usvojiće odgovarajuće postupke, i doneće jedan kratak i razumljiv izveštaj u kojem će naznačiti nivo zadovoljavanja potrošača kao i primedbe PIO u vezi sa promenom ovog nivoa. Ovaj izveštaj dostaviće se (i) Jedinici za Politike i Nadzor JP, koji će isti objaviti u svom web-cajtu, i (ii) prema potrebi, Vladi i odgovarajućoj Komisioniji(jama) Deoničara.

Član 30. Poslovni Plan

30.1 Do 31 Oktobra svake kalendarske godine, službenici svakog JP treba da pripreme svoj Poslovni Plan za sledeću kalendarsku godinu. Ovaj Poslovni Plan će prvo biti podnet na usvajanje u Upravnom Odboru. Posle usvojenja, Poslovni Plan će biti dostavljen, radi informisanja, prema prilici, Ministru i Vladi ili dotičnoj Opštinskoj Komisiji Deoničara. Poslovni Plan mora da analizira najmanje sledeće:

- a) jedan opis poslovnih i finansijskih ciljeva koje JP teži da postigne kao i raspored za njegovo ostvarenje;
- b) izbor sredstava za postizanje ovih ciljeva;
- c) utvrđivanje ukupnih troškova za obavljanje delatnosti kao i način finansiranje troškova;
- d) utvrditi radnje koje će se preduzeti u cilju postizanja ovih ciljeva; i
- e) obaveze JP prema potrošačima i javnosti.

30.2 Svaki dotičan Poslovni Plan je javni dokumenat. Međutim, ako dotično JP obavlja svoju delatnost u jednom tržištu koji je trenutno karakteriziran kao konkurentan ili koji se razumno očekuje da će biti karakteriziran kao konkurentan u toku sledećih 24 meseci, svaka informacija o ovom Poslovnom Planu koja, ako bi postala javna, sa razlogom se može očekivati da može negativno da utiče na položaj JP u tržištu, i zato će se držati kao poverljiva i neće biti dostupne za javnost. U ovom slučaju, JP treba da pripremi javnu verziju Poslovnog Plana koji neće da sadrži gorepomenute informacije.

Član 31.

Godišnja i Tromesečna (Kvartalna) Obaveza Izveštavanja

31.1 U roku od 30 dana nakon završetka jednog kalendarskog tromesečja (kvartala), službenici JP pripremiće i dostaviće Upravnom Odboru JP jedan izveštaj za upravo završeni kvartal ("dotični kvartal") koji sadrži sledeće:

- a) jedan opšti pregled organizacione strukture JP uključujući jednu naznaku o svim značajnim izmenama koje su urađene u toku dotičnog kvartala;
- b) jedno razmatranje o poslovnom i finansijskom radu dotičnog kvartala;
- c) jedan sažetak svih nerešenih ili nagoveštenih sudskih ili arbitražnih postupaka uključenih, ili koje mogu da uključe JP;
- d) svaki sudski ili arbitražni postupak koji JP očekuje da pokrene u tekućem kvartalu;
- e) značajne transakcije koje uključuju JP ili njegove jedinice; i
- f) sugestije i predlozi za izmenu od kojih se razumno očekuje da će da povećaju efikasnost JP;

31.2 U roku od 30 dana posle prijema kvartalnog izveštaja, Upravni Odbor JP razmatraće, preinačiće i ako smatra da je razumno neophodno usvojiće i dostaviće, svaki

ovakav izveštaj, prema prilici, Ministru i Vladi ili dotičnoj Opštinskoj Komisiji(jama) Deoničara.

31.3 U roku od 45 dana nakon završetka svake kalendarske godine, Službenici JP, u skladu sa Članom 14.1, pripremiće i dostaviće Upravnom Odboru, jedan godišnji izveštaj za upravo završenu kalendarsku godinu, u kojem će se opisati preduzete mere, postignute finansijske rezultate kao i opštu efikasnost u realizaciji utvrđenih ciljeva u Poslovnom Planu. Upravni Odbor JP razmatraće, preinačiće i ako smatra da je razumno neophodno usvojiće i dostaviće – u roku 30 dana posle prijema – ovaj godišnji izveštaj (i) Jedinici za Politike i Nadzor JP, koja će isti objaviti u web-cajtu i ako smatara odgovarajućim, Vladi ili dotičnoj Opštinskoj Komisiji Deoničara. Odbor JP će takodje objaviti ovaj godišnji izveštaj u jednom javno dostupnom veb-cajtu koji se održava od JP.

31.4 Upravni Odbor JP će odmah u potpunosti odgovoriti svim zahtevima za informacije o JP koje su podnete od lica ili organa koji vrši Deoničarska prava u ovom JP (Ministar ili jedna Opštinska Komisija Deoničara, bilo koja da je primeljiva).

31.5 Uslovi za izveštavanje koji je ustanovljeni u ovom Članu 31 dopunjuje druge uslove koji su utvrđeni u Kosovskom zakonu.

Član 32. **Godišnja Konsolidovana Finansijska Izjava za sva JP**

Jedinica za Politike i Nadzor JP pripremiće i objaviće u svom web-cajtu jednu godišnju konsolidovanu finansijsku izjavu za sva JP.

Član 33. **Vanjska Revizija JP**

33.1 Svako JP biće predmet jedne objektivne godišnje vanjske revizije od jednog nezavisnog, nadležnog i kvalifikovanog revizora.

33.2 Od revizora se zahteva da osigura za Odbor Deoničara jednu stručnu cerifikovanu i sveobuhvatnu procenu o tome da li finansijske izjave JP nepristrasno predstavljaju, u skladu sa pravilima o računovodstvenim principima utvrđene u Članu 14.1, finansijsko stanje i izvršenje zadataka JP u svim materijalnim aspektima. Revizor treba takodje da obezbedi jedno mišljenje u vezi sa načinom kako su pripremljene i pretstavljene finansijske izjave JP. Revizor ima fiducijarne obaveze prema NP i Deoničaru(ima) JP da izvršava povećanu stručnu pažnju prilikom obavljanja spoljne revizije i pripreme procene i mišljenja koji se zahteva prema Članu 33.2.

33.3 Službenik Nabavke JP izvršiće nabavku za usluge jednog revizora koji će obaviti vanjsku reviziju u skladu sa Zakonom o Javnim Nabavkama i ovim Članom 33. Dotični ugovor će imati maksimalni rok trajanja od tri (3) godine.

33.4 Komisija za Reviziju JP pružiće pomoć Službeniku Nabavke JP prilikom pripreme kriterijuma o stručnoj podesnosti koji treba da se koriste u toku nabavke. Ovi kriterijumi treba da obezbede nezavisnost i kompetentnost revizora za nabavku prilikom ponude usluga za vanjsku reviziju. Komisija za Reviziju takodje treba da pripremi odredbe dotičnog ugovora koje utvrđuju delokrug i plan vanjske revizije.

33.5 Nijedno lice nema pravo da podnosi tender/ponudu za jedan ugovor za obezbeđenje vanjskih revizorskih usluga za jedno JP ako bi dodela ovog ugovora mogla da prouzrokuje ili koja bi zahtevala od dotičnog lica da obavi vanjske revizorske usluge za dotično JP za više od tri godine u jednom vremenskom roku od šest godina. Revizoru kojem je prethodno dat jedan ugovor od strane jednog JP za izvršenje jedne vanjske revizije u tom JP nema pravo nakon završetka ovog ugovora, da se zaposli ili da se angažuje od JP za jedan period od dve (2) godine.

33.6 Jedan revizor koji je je ponudio usluge koje se ne odnose na reviziju za bilo koje JP u roku od dvanaest (12) meseci pre zadnjeg roka za dostavljanje ponuda/tendera, neće biti podesan da dostavi ponudu za jednu nabavku JP za usluge vanjske revizije.

33.7 Ako jedan revizor ima jedan postojeći ugovor sa JP za obavljanje usluga za vanjsku reviziju, ovaj revizor neće, u toku trajanja ovog ugovora, pružati usluge koje se ne odnose na reviziju za to JP ili bilo koje drugo JP; i svaki ugovor koji je dodeljen od jednog JP za usluge vanjske revizije treba da sadrži odredbu koja sadrži ovo ograničenja.

33.8 Svi direktori, službenici, radnici i ugovarači JP dužni su da u potpunosti saradjuju sa revizorom u toku obavljanja vanjske revizije.

33.9 Svaki direktor i službenik jednog JP je odgovoran da osigura da JP poštuje uslove vanjske revizije koji su uspostavljeni u ovom Članu 33. Ako direktor ili službenik ne preuzima sve neophodne mere u okviru svojih/njenih nadležnosti da JP poštuje ove uslove, ovo će se smatrati kao dovoljan zakonski razlog za njegovo neposredno razrešenje od (i) u slučaju direktora, Deoničara, ili (ii) u slučaju službenikat, od Odbora

Član 34. Pravilnici

34.1 Sva JP uspostaviće i staviće na snagu pravilnike koje se traže prema Zakonu o Poslovnim Društvima. Usvajanje, izmene i dopune kao i ukidanje Pravilnika JP je u isključivoj nadležnosti Deoničara JP; ipak, Deoničar(i) JP treba da obezbede da ovi pravilnici budu u skladu sa ovim zakonom i sa modelima pravilnika koji su proglašeni od Ministra prema Članu 34.4.

34.2 Jedna potpuna tekuća kopija svih pravilnika JP treba da se objavi i treba da se održava u jednom dostupnom veb-cajtu koji se održava od JP.

34.3 Odredbe pravilnika JP treba da su u skladu sa utvrdjenim uslovima Kosovskog zakona. Pored ovoga, pravilnici JP sadržaće odredbe koje detaljno opisuju sledeće:

a) nazive, obaveze i ovlašćenja svakog Službenika JP;

- b) politike JP za izbor (regrutaciju) uprave kao i procenu efikasnosti u skladu sa pravičnim standardima i transparentnošću;
- c) postupak JP za vršenje nadzora i kontrole sukoba interesa;
- d) politiku JP u vezi sa Transakcijama sa Srodnim Strankama, i postupcima izveštavanja i usvajanjem ovih transakcija;
- e) postupak JP o javnom oglašavanju materijalnih informacija o (i) JP (uključujući informaciji njegovim značajnim transakcijama, finansijskom stanju, i značajne odluke njegovog Odbora), i (ii) ekonomske aktivnosti upućenih; i
- f) pravila koja uređuje transakcije između/sa jedinica JP; postupci JP za nadzor nad ovim transakcijama i da se osigura njihovo otkrivanje pred Upravnim Odborom i organom ili organima koji vrše Deoničarska prava u ovom JP (Vlada ili Opštinska Komisija Deoničara).

34.4 Ministarstvo je ovlašćeno i ima obavezu da proglasi jedan komplet modela pravilnika za korišćenje od JP, i svaka JP treba da obezbedi da su njeni pravilnici u skladu sa ovim modelima. Ministarstvo treba da obezbedi da su modeli pravilnika u skladu sa ovim zakonom i drugi važećim zakonima Kosova i da odražavaju široke usvojene međunarodne standarde o korporacijskom upravljanju u javnim preduzećima. Ministarstvo treba takodje da uzme u obzir modele pravilnika JP koji su prethodno usvojeni od Kosovske Povereničke Agencije.

Član 35. Etički Kodeks Korporacije

35.1 Svako JP dužno je da pripremi, usvoji i primeni jedan obavezan etički kodeks o korporacijskom upravljanju.

35.2 Etički kodeksi o korporacijskom upravljanju će (i) obavezati JP da primeni najviše standarde ponašanja i poslovne prakse; i (ii) treba da bude vrlo detaljan kako bi pružao jasne smernice o ponašanju direktora, službenika, radnika i stručnih savetnika JP i (iii) da uspostavi jedan program za zaštitu lica koji za javnost otkrivaju činjenice o zloupotrebi.

35.3 Svaki direktor i službenik JP treba da potpiše jednu pismenu obavezu o poštovanju etičkog kodeksa i korporacijskog upravljanja kao i da će preduzeti sve neophodne razumne mere za njegovu primenu od JP i svih zaposlenih lica ili angažovanih stručnjaka od JP.

35.4 Ministarstvo je ovlašćeno i obavezno da proglasi jedan model etičkog kodeksa i korporacijskog upravljanja radi korišćenja od strane JP, i svako JP treba da osigura da je model kodeksa u skladu sa ovim modelom kodeksa. Ministarstvo treba da obezbedi da je model etičkog kodeksa u skladu sa ovim zakonom i drugi važećim zakonima Kosova i da odražava široke usvojene međunarodne standarde o etičim kodeksima i korporacijskog upravljanju. Ministarstvo treba takodje da uzme u obzir modele etičkog kodeksa i

korporacijskog upravljanja za JP koji su prethodno usvojeni od Kosovske Povereničke Agencije.

Član 36. Sukob Interesa

36.1 Direktori i službenici JP ne mogu da stupe u sporazume sa ovim JP, izuzev ako se ovaj sporazum odobri od Deoničara. Ovo ograničenje neće se primeniti za ugovore o zapošljavanju Službenika, za koje se zahteva samo odobrenje od Upravnog Odbora.

36.2 Direktori i službenici JP dužni su da u potpunosti i nepristrasno otkriju pisanim putem pred Upravnim Odborom JP bilo koje lične interese bilo koje prirode koje mogu da budu u vezi sa jednom radnjom ili sa poslovnom odlukom koja će se doneti od strane JP; posebno, oni treba da otkriju sve Finansijske Interese koje mogu imati kod (i) poslovnih konkurenata; (ii) poverioca; (iii) snabdevačima sa robama i uslugama; ili (iv) poslovnim potrošačima, JP.

36.3 Otkrivanje koje se zahteva prema prethodnom članu treba da se obavi od svakog pojedinca na vreme kada se odgovarajući interes pojavljuje ili na vreme kada pojedinac preuzima odgovarajući položaj u JP.

36.4 Jednom službeniku ili direktoru će biti apsolutno zabranjeno da učestvuje ili da pokušava da vrši uticaj – neposredno ili posredno - na bilo kojoj sednici, diskusiji, pregovorima, odlukama ili predlozima odluka Upravnog Odbora ili Službenika JP kada se one odnose na jedno pitanje u kojem dotični službenik ili direktor ima jedan lični interes (uključujući jedan finansijski interes) koji može potencijalno da se nalazi u sukobu sa interesima JP.

36.5 Svaka odluka koja je usvojena od Upravnog Odbora ili od Komisije za Reviziju i koja je izglasana ili koja je bila pod uticajem jednog službenika ili direktora koji deluje u suprotnosti sa Članom 24A.4 biće ništav i nevažeć, i svaki deoničar ili direktor može formalno, pisanim putem, da podnese zahtev Upravnom Odboru ili Komisiji za Reviziju, prema slučaju, zahtev za formalno poništavanje ove odluke. Ako Upravni Odbor ili Komisiji za Reviziju, u roku od trideset (30) dana posle dostavljanja zahteva, propusti ili odbija da preduzima mere za poništavanje ove odluke, onda bilo koji deoničar ili direktor može podneti tužbu pred nadležnim sudom od kojeg će zahtevati da donese jedan nalog kojim će proglasiti ovu odluku ništavnom i nevažećom.

36.6 Jedan službenik treba da se uzdržava od bilo koje radnje u vezi sa pitanjem u kojoj on ima lični interes (uključujući Finansijske Interese) koji može, potencijalno, da se nalazi u sukobu sa interesima JP, izuzev ako se ova radnja prosto primenjuje za jednu tekuću valjanu jednu odluku koja je prethodno usvojena od Upravnog Odbora ili Komisije za Reviziju.

Član 37. Jedinica za Politike i Nadzor JP priMinistarstvu

37.1 Jedinica za Politike i Nadzor JP (“ Jedinica JP ”) uspostaviće se od strane Ministra i biće u okviru Ministarstvu radi pružanja podrške Ministru i Vladi u izvršavanju odgovornosti JP koje su prema ovom zakonu. Rukovodioc Jedinice za JP imenovaće se od Ministra.

37.2 Jedinica za JP takodje će:

- a) pripremiti i dostaviti Ministru, radi otpravljanja Vladi, analize i preporuke o pitanjima Centralnog JP koje su u nadležnosti Ministra i/ili Vlade;
- b) pripremiti i dostaviti Ministru predloge preporuka za nadzor Centralnog JP i monitorisanje njihove usaglašenosti sa ovim zakonom i drugim značajnim zakonima.
- c) da sakuplja relevantne informacije o JP i ponudi podršku, prema potrebi, Budžetskim Odeljenjima u vezi sa svim pitanjima KKB koji se odnose na JP.

37.3 Jedinica za JP uspostaviće jedan veb-cajt u kojem je dužna da objavi konsolidovanu godišnju finansijsku izjavu za sva JP koja se traži prema Članu 32.

37.3 Jedinica za JP treba takodje da objavi za svako JP:

- a) sve informacije, izveštaje, finansijske izjave kao i tražene procene prema ovom zakonu za JP i za njegov Odbor;
- b) statut i pravilnike JP;
- c) javnu verziju Plana Poslovanja JP;
- d) ove odluke ili radnje koje su preduzete od Vlade, Ministra ili jedne Opštinske Deoničarske Komisije prema ovom zakonu ili prema Zakonu o Poslovnim Društvima u vezi sa JP ili njegovim Odborom, uključujući – ali ne ograničavajući se: (a) na sve aktivnosti ili donete odluke o vršenju deoničarskog prava, i (b) na sve radnje ili donete odluke o primeni obaveze o fiducijarnim (poverenim) pravima Upravnog Odbora kao i rezultatu pomenutih odluka i radnji, uključujući jedan opis navodnog prekršaja, zatržženog pravnog leka i bilo koje sudske odluke u vezi sa slučajem; međutim, nijedna ovakva informacija se neće objaviti ako i sve dok prejudicira obavljanje istrage koja je u toku u vezi sa navodnim prekršajem; i
- e) naknadu, uslove za naknadu, za svakog direktora i službenika JP;
- f) sve materijalne podatke o svakoj Transakciji sa Srodnom Strankom, kao i jednu izjavu – pod kolektivnom odgovornošću upravnog odbora – o tome da je pomenuta transakcija obavljena prema tržišnim uslovima;
- g) sve ugovore o nabavkama od velike vrednosti kao što je definisano u Zakonu o Javnim Nabavkama;
- h) sve ugovore o nabavkama – bez obzira na njihovu vrednost – koje su zaključene bez korišćenja jednog konkurentnog postupka nabavke; i jedna izjava – pod kolektivnom odgovornošću odbora - o tome da je pomenuta transakcija obavljena prema tržišnim uslovima;

- i) obaveze za javne usluge koje su dodeljene JP prema zakonu;
- j) svi sukobi interesa koji su izjavljeni od direktora i službenika;
- k) spisak njegovih deset najvećih snabdevača prema vrednosti snabdevanja;
- l) broj njegovih radnika, koji su podeljeni prema odeljenjima, naznačavajući mesečne izmene

37.5 Jedinica JP dužna je takodje da objavi sve podnormativne akte, medele kodeksa i donetih pravilnika na osnovu ovlašćenja ovog zakona.

37.6 Jedinica za JP dužna je da održava u svom veb-cajtu sve tražene podatke prema Članovima 37.3 – 37.5 za jedan vremenski rok od pet (5) godina.

37.7 Vlada, ministarstvo, svako JP i svaka Opštinska Deoničarska Komisija dužna je da odmah obezbedi za Jedinicu za JP, sve podatke koji su utvrđeni u Članu 37.4 u toku vremena kada su ovi podaci u njihovom posedu i pod njihovom kontrolom.

37.8 Svi podaci koji su opisani u Članovima 37.3 – 37.5 treba takodje da budu javno dostupni i treba da se objavljuju u skladu sa Zakonom o Pristupu Službenim Dokumentima. Ovaj Član 37.8 se neće tumačiti i primeniti u cilju ograničavanja delokruga ovog zakona.

GLALVA VI

Prelazne i Završne Odredbe

Član 38.

Preovladavanje ovog Zakona nad Prethodnim Zakonima

38.1 Ovaj zakon će zameniti i preovladati nad svim odredbama prethodnih zakona (zakonodavstva) ili normativnih akata koji nisu u skladu sa njim; međjutim, ako nastane sukob između ovog zakona i Članova 21-30 Zakona o Radio Televiziji Kosova, ovi članovi o Zakona o Radio Televiziji Kosova će preovladati.

38.2 Na dan stupanja na snagu ovog zakona, Zakon o Unutrašnjoj Reviziji neće se primeniti za JP.

Član 39.

Raspoglanje sa Deonicama i Obaveze Držanja ili koje su Prethodno Prisvojene od Holding Kompanija

39.1 Svako poslovno društvo koje je prethodno stvoreno od Kosovske Povereničke Agencije koja drži deonice u jednoj ili u više javnih preduzeća (“Holding Kompanije”) odmah treba da prenese ove deonice u Ministarstvo Ekonomije i Finansija. Sve deonice jednog Lokalno JP koje su primljene od Ministarstva će biti odmah prenete od Ministarstva u to dotično Lokalno JP, koja će zatim distribuirati ove deonice opštinama ili

odgovarajućim opštinama u skladu sa Dodatkom 2. Posle prijema svih deonica JP od jedne Holding Kompanije, Ministar će imati potpuna ovlašćenja i odgovornosti da preduzima sve neophodne mere za raspuštanje ove Holding Kompanije.

39.2 Nakon stupanja na snagu ovog zakona, neisplaćeni dugovi i finansijske obaveze JP koje su preuzete od Holding Kompanije biće prenete i preuzeta od JP koja uporedo sa njegovim inkorporisanjem kao jedno deoničarsko društvo prema Uredbi UNMIK-a 2001/6 primila je vlasništvo ili posed celokupne ili uglavnom celokupne operativne i druge aktive preduzeća koja su prvobitno ušla u ove dugove ili obaveze; s'tim da ako je takva aktiva bila prenetna na više od jednog deoničarskog društva/kompanije, svako dotično društvo će biti zajedničko i pojedinačno odgovorno za neispunjene dugove i obaveze preduzeća koja je prvobitno stvorila ove dugove i obaveze, i svako dotično društvo/kompanija ima pravo da primi uloge od drugog(ih) ako se od nje zahteva da plati ili da inače ispuni više od njegovog dela ovih dugova ili obaveza (njegov deo je jednak sa procentom koji je utvrđen na osnovu vrednosti aktive prvobitnog preduzeća koja je prenetna ovom društvu).

39.3 Republika Kosova će imati neograničenu odgovornost, kao jamac (garant), za isplatu ovih dugova ili drugih finansijskih obaveza ako, prema važećem zakonu za vreme nastajanja duga ili obaveze: (i) osnivači, vlasnici, partneri, držaoci vlasničkih interesa ili deoničari, prema slučaju, pravnog lica ili drugog entiteta koji je stvorio ovaj dug ili obavezu – i koji je kasnije transformisan u odgovarajuću Holding Kompaniju – bili su neograničeno odgovorni za obaveze ovog pravnog lica ili entiteta; ili (ii) poslovanje ili entitet koji je stvorio dug ili obavezu - i koji je kasnije transformisan u odgovarajuću Holding Kompaniju – nije uživao odvojeni pravni identitet od osnivača, vlasnika, partnera ili držaoca vlasničkih interesa, prema slučaju. Sve ove obaveze, dugovi i druge odgovornosti ostaće predmet odgovarajućih važećih zakona, i ništa u ovom zakonu neće štetno da utiče na bilo koje pravo ili prerogativu odgovarajućih poverioca koji su postojali odmah pre datuma stupanja na snagu ovog zakona.

39.4 Ako jedno lice ili entitet podnosi jedno potraživanje ili tužbu kojom zahteva od JP ili ili Vlade isplatu jednog duga ili finansijske obaveze, JP ili Vlada, prema slučaju, imaju pravo da koriste svu pravnu zaštitu koja im je na raspolaganju prema važećem zakonu u vezi sa valjanošću ili pravovremenošću ovog potraživanja ili tužbe.

39.5 Bez prejudiciranja gorepomenutog, ništa u ovom Članu 39 se neće tumačiti kao uticaj na primenljive zakonske rokove o pravu potraživača da podnese tužbu pred nadležnim sudom za isplatu duga ili gorepomenute obaveze.

Član 40.

Preduzeća u kojima je Javno Vlasništvo u Manjini

40.1 Ako jedno preduzeće je ili postaje sa manje od pedeset (50%) vlasništva, neposredno ili posredno, Republike Kosova i/ili jednog ili više javnih autoriteta Republike Kosova, ovo preduzeće neće biti "JP" u smislu ovog zakona i bilo koja

referenca o ovom preduzeću u dodatku koji je priložen ovom zakonu smatraće se da su izbrisane od ovog dodatka i ova teferenca neće imati snagu i neće se primeniti.

40.2 Ako Republike Kosova i/ili jedan ili više javnih autoriteta Republike Kosova imaju u vlasništvu, neposredno ili posredno, deonice ili druge vlasničke interese u jednom preduzeću koja nije JP u smislu ovog zakona, dotična prava deoničara/vlasništva i obaveze utvrdiće se u skladu sa Zakonom o Poslovnim Društvima i drugim važećim zakonima Republike Kosova.

40.3 Prava ovih deonica ili vlasničkih interesa u javnoj svojini u ovom preduzeću izvršiće se od odgovarajućeg javnog autoriteta ili od odgovarajućeg javnog autoriteta koji je utvrdjen u Članu 5. Vršenje ovog prava treba da bude u skladu, mutatis mutandis, sa odredbama ovog zakona koje uređuju vršenje deoničarskih prava. Ako dotični javni autoritet ima pravo da predloži kandidate za odbor ovog preduzeća, predlog o ovim kandidatima od ovog organa obaviće se, mutatis mutandis, u skladu sa važećim odredbama u Članu 15 ili Članu 16.

40.4 Prodaja ili predlog za prodaju ovih deonica ili vlasničkih interesa urediće se prema Članu 9; s'tim da, međutim, ako postoji jedan sporazum sa deoničarima ili drugim vlasnicima koji je prethodno zaključen za jednu prodaju ili privatizaciju koji je u skladu sa uslovima koji su utvrdjeni u Članu 6, i ovaj sporazum sadrži odredbe o uređenju prodaje ovih deonica, onda ove odredbe će preovladati u slučaju sukoba sa Članom 9.

Član 41.

Zabrana o stavljanju pod Zalogram ili Pravo Zadržavanja Deonica i Interesa koji su u Javnom Vlasništvu

Deonice ili duga vlasnička prava koja se drže ili koja su u vlasništvu bilo kojeg javnog autoriteta u jednom poslovnom društvu ili drugom preduzeću ne mogu se založiti, staviti pod hipotekom, pod pravom zadržavanja, ili da se koriste kao jamstvo (garancija) za isplatu ili za izvršenje bilo koje finansijske ili druge obaveze.

Član 42.

Pomoćno Zakonodavstvo

Vlada je ovlašćena da donosi i proglasi pomoćno zakonodavstvo kako bi obezbedilo pravilnu primenu ovog zakona.

Član 43.

Privremeni Upravni Odbori

43.1 Vlada je ovlašćena da imenuje jedan Privremeni Upravni Odbor ("Privremeni Upravni Odbor") za svako JP da služi u Upravnom Odboru JP za jedan mandatni rok od šest meseci počev od datuma stupanja na snagu ovog zakona.

43.2 Vlada je dužna da vrši ovo ovlašćenje što je pre moguće posle stupanja na snagu ovog zakona.

43.3 Svaki Privremeni Upravni Odbor biće sastavljen od pet (5) članova i treba da uključi PIO ili visokog rukovodioca JP. Prilikom imenovanja drugih direktora jednog Privremenog Upravnog Odbora, Vlada treba da učini maksimalne napore kako bi osigurala da ovi direktori ispunjavaju uslove koji su utvrđeni u Članovima 17.1 dhe 17.4 ovog zakona.

43.4 Mandat svakog Privremenog Upravnog Odbora isteći će, bilo koja de se desi ranije (i) u ponoć dana koji dolazi šest (6) meseci posle stupanja na snagu ovog zakona ili (ii) na dan u kojem je izabran kompletan odbor direktora za dotično JP u skladu sa Članom 15 ili Nenin 16.

43.5 Svaki pokušaj za proširenje ili produženje mandata jednog Privremenog Upravnog Odbora iznad roka koji je utvrđen u Članu 43.4 je zabranjen, ništavan i nevažeć. Nakon isteka roka Privremenog Upravnog Odbora koji je utvrđen u Članu 43.4, ovaj odbor i njegovi direktori neće dalje imati nikakvo ovlašćenje da obavljaju bilo koju radnju u svojstvu Upravnog Odbora JP.

Član 44. Stupanje na Snagu

Ovaj zakon stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova.

**Zakon br. 03/L- 087
13. jun 2008. godine**

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Jakup KRASNIQI

Dodatak 1
Centralna Javna Preduzeća

1. Energetska Korporacija Kosova JSC (EKK);
2. Operater Sistema, Prenosa i Tržišta, JSC (KOSTT);
3. Pošta i Telekomunikacije Kosova J.S.C. (PTK);
4. Kosovske Železnice J.S.C;
5. Međunarodni Aerodrom Priština J.S.C;
6. Kosovska Kompanija za upravljanje sa Otpadom J.S.C;
7. HS Ibar Lepenac DD;
8. Radio Televizija Kosova (RTK).

Regionalne Kompanije za Navodnjavanje

1. Kompanija za Navodnjavanje Drini i Bardhë J.S.C.
2. Preduzeće za Navodnjavanje Radoniqi-Dukagjini J.S.C

Regionalna Preduzeća (Kompanije) za Vodovod

1. Regionalno Preduzeće (Kompanija) za Vodovod Prishtina J.S.C, Pristina
2. Regionalno Preduzeće (Kompanija) za Vodovod Hidrodrini J.S.C, Peja
3. Regionalno Preduzeće (Kompanija) za Vodovod Hidroregjioni Jugili J.S.C, Prizren
4. Regionalno Preduzeće (Kompanija) za Vodovod Mitrovica J.S.C, Mitrovica
5. Regionalno Preduzeće (Kompanija) za Vodovod Hidromorava J.S.C, Gjilan
6. Regionalno Preduzeće (Kompanija) za Vodovod Radoniqi J.S.C, Gjakovë

Dodatak 2
Lokalna Javna Preduzeća

1. Centralno Grejanje Termokos J.S.C, Priština
Priština 100%
2. Centralno Grejanje Gjakova J.S.C, Gjakovë
Djakovica 100%
3. Regionalno Preduzeće za Otpad Cabrati J.S.C, Gjakovë
Djakovica 100%
4. Preduzeće za Otpad JKP Stiard, Mitrovica
Mitrovica 100%

5. Preduzeće za Otpad JKSP Zvečan, Zvečan Zvečan 100%
6. Preduzeće za Vodovod i Otpad Water Ibar, Zubin Potok
ZubinPotok 100%
7. Preduzeće za Otpad 24 Novembar, Leposavić
Leposavić 100%
8. Regionalno Preduzeće za Vodovod Bifurkacioni J.S.C,Ferizaj
Uroševac 85.3 Kačanik 14.7%
9. Javno Stambeno Preduzeće Priština 100%
10. JP Tregu Mitrovica Mitrovica 100%
- 11 Regionalno Preduzeće za Otpad Pastrimi D.D,Priština
- 12 Regionalno Preduzeće za Otpad Ambienti D.D, Peć
- 13 Regionalno Preduzeće za Otpad Pastërtia D.D, Uroševac
- 14 Regionalno Preduzeće za Otpad D.D Eco-Region, D.D, Prizren
- 15 Regionalno Preduzeće za Otpad Higijena D.D, Gnjilane
- 16 Regionalno Preduzeće za Otpad Unitetiti D.D, Mitrovica